

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

MEGJELENIK HÉTFŐ ÉS CSÜTÖRTÖK KIVÉTELÉVEL MINDEN NAP.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vételnek fel. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. szám

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. VALENTIN EMIL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Főmunkatárs: Dr. Stern József. Társszerkesztő: Ifj. Wagner Antal.

Egész évre 10 kor. Vidékre 18 kor. Egyes szám ára: 4 fillér

A magyar munkás helyzete.

Rettenetes munkanélküliség pusztít az egész országban. Az ipari pangás és a pénzválság olyan irtoztatos brutalitással tört le minden gazdasági életet, ahogy se a tavaszi tél, se az árvízveszedelem nem pusztított. A társadalmi élet sokkal nagyobb mértékben beleszólt ma az emberek életébe, mint a természet hatalmai. Fagy, jégeső és kiáradó vizek nem tudnak olyan sok szenvedéssel lecsujtani az emberiségre, mint a kapitalista társadalom lázas és gyötrelmes betegségei: a gazdasági válságok.

Nagy és komoly katasztrófát jelent Magyarország ipari és kereskedelmi életére az a gazdasági válság, mely most már évek óta gyötri. A kereskedelmi vállalatok úgy hullanak el, mint ősszel a legyek, a fizetésképtelenségek és csődök ijesztő mértékben szaporodnak, a vállalkozási kedv rémülten huzódik vissza, a bankok csak uzsoranyereség kilátására mozgatják meg tőkéiket, az építkezések teljesen elültek, a gyárak redukálják üzemüket és utcára vetik a munkásaikat. Az amugy is gyöngé és fejletlen, csak állami szubvenciók mesterséges táplálásával életben tartott magyar ipar kiszámíthatatlan károkat szenvedett, az amugy is kevéssé szolid magyar kereskedelem még jobban aláásta hitelét a külföldön, apróbb és nagyobb tőkések százai veszítettek milliókat, kisebb tőkések ezrei jutottak a tönkremenés szakadékhöz.

De a legrettenetesebb és leggyötrőbb

szenvedéseket a magyar munkásra mérte a gazdasági válság.

A budapesti munkaközvetítő hivatal most közzétett kimutatása megdöbbentő képét adja annak a munkásnyomorúságnak, amely Budapest proletárságát sújtja. De ez a kép nemcsak Budapestre igaz, hanem az ország minden ipari városára. És akármilyen vigasztalanul fekete is ez kép, még mindig igen távol jár a teljes igazságtól, mert a budapesti munkaközvetítő intézet közvetítését a munkásságnak csak igen kicsi töredéke veszi igénybe és éppen a legnagyobb és legjelentősebb szakmák munkássága a maga szakszervezete munkaközvetítőjét használja.

De így is, ezeket a korlátozásokat számba véve, valósággal katasztrófális helyzetet mutatnak a munkaközvetítő-intézet statisztikai számai. A szabóiparban négyszázhatvanhatsz munkanélküli munkás keresett alkalmazást, de mindössze csak két munkahely kínálkozott számukra. A faiparban ötszázötvenhárom asztalosmunkás keresett munkát, de csak három alkalmazás kínálkozott. A gépiparban tíz munkahelyre kétszázhatvanhatan, a kovács szakmában tizenhárom alkalmazásra kétszáznyolcvanhatan, a lakatosiparban három állásra kétszázhatvanötven jelentkeztek. Szolgai állást mintegy négyszázan, napszámos munkát négyszázhuszonheten kerestek. Összesen kétezer munkás keresett munkát a munkaközvetítő intézetnél és ezzel a roppant munkásínálkózással szemben mindössze csak száz munkaalkalom nyílt meg. És a munkaközvetítő intézet igazgatósága erről a nagy munkanélküliségről való nyilatkozatában ezekhez a számok-

hoz hozzáteszi, hogy „a helyzet jobbra fordulása egyelőre nem igen várható, mert a vidékről is egyremásra érkeznek a munkát keresők. Csalódnak azonban, mert a munka helyett csak a nagy drágaságot és a fokozott nyomorúságot találják itt.”

Ez a magyar munkás helyzete.

És ezzel a lélegzetelállítóan megdöbbentő munkanélküliséggel szemben se kormány, se főváros, se semminemű hatóság nem tesz semmit. Munkanélküliség ellen való biztosításról hallani sem akarnak, közmunkák elrendelése helyett katonai kiadásokra költenek, a munkanélküliség ellen hadakozó szakszervezeteket üldözik és munkájukban gátolják.

Az első magyar iskolaszanatórium.

A József főherceg Szanatórium-Egyesület nagykonceptiójú tervét valósított meg a közelmúlt napokban, megállapította, életbehívta az első magyar iskolaszanatóriumot, amelyben nyerge, vezna, tudóbajra hajlamos középiskolai tanulók nyernek elhelyezést. Alig pár hete, hogy a feledhetetlen emlékü Korányi Frigyes sirba szállt. Ő hirdette a külföld világhíres jelesei mellett azt a tudományos tant, hogy „a tudóvész a 15–30 életév között támad.” Ha tehát az öldöklő baj keletkezése ebbe az időbe esik, akkor mindazokra akik a tudóvészellenes küzdelem intező osztályosai, az a kötelesség háramlik, hogy védőpajzsukat azok fölé emeljék, akiket ifjúságuk pirkadásán rohan meg a nyomorúság. A 15–30 év közötti ifjusereg pedig Magyarországon éppen úgy, mint másutt, az iskola padjai között tölti legnagyobb részét életét. Magyarországon 1912-ben 180 ezer ifju út nap-nap után a középiskolákban. Ilyen hatal-

Kristály-só

a legfinomabb és legtisztább hófehér asztali só, a legerősebb egészségügyi követelmények szerint előállítva.

A Kristály-só kapható minden jobb fűszer- és csemegeüzletben

A »KRISTÁLY-SÓ« a legfinomabb és legtisztább hófehér asztali só; az őrlési és előállítási folyamat alatt semminemű tisztátalanság nem érheti, mert valamennyi művelet — még a dobozok megtöltése is — műszaki uton, automatikus gépekről történik, emberi kézzel való érintés nélkül.

»KRISTÁLY-SÓ« egészség-ápoló és tápláló-erejű, a csontot, velőt, idegeket fejleszti, az étvágyat s emésztést elősegíti.

A »KRISTÁLY-SÓ« higiénikus jellege mellett antihigroszkopikus természetű is, tehát — ellentétben a közhasználatu sóval — nem szívja magába a levegőbeli nedvességet.

A »KRISTÁLY-SÓ« tehát nem áll össze, nem piszkolódik, hófehér kristály szemekben marad, miért is használata nemcsak a legerősebb sebb, hanem a legtakarékosabb sófogyasztás.

Kristály-só

egészség-ápoló és tápláló-erejű! Nem áll össze s nem csomósodik! Étvény-gerjesztő! Emésztést segítő!

Ára dobozonként (1 kilogramm) 1 korona.

Kapható: Drescher Gyula kereskedésében Baján.

mas tömegek szorongnak görnyednek, sápadnak a szellemi proletárságnak ebben a rikoltó századában órákhozát, négy fal börtönszorítójában. Évenként ezer és ezer csenevész, aszott arcú »érett« ifju: önt ki magából az iskola, akiknek egynegyedét nem a küzdő élet fogadja, hanem akik — a statisztika tanúsága szerint — megsorvasztva, fiatalon — már is öregen ott kopogtatnak a szanatóriumok kapui előtt.

A külföld már régen felismerte, hogy a tüdőbeteg gyógyítása csak akkor lehet eredményes, ha a betegség bölcsőjét álljuk körül. Ezért alapították a Svájci Leyrin i école sanatoire mintájára az egész művelt nyugaton az iskolaszanatóriumokat, amelyekben az ifju a szanatóriumi kúra mellett tanulmányait tovább folytatja és az év végén rendes vizsgát tesz. Ez az utóbbi adja meg az iskolaszanatóriumok nagy jelentőségét. Hány szülő nem adja gyermekét csak azért szanatóriumba, mert nem akarja, hogy a tanév elveszzen. Kár volna a tanévét megszakítani! Kár a vizsgát elhalasztani! És azután hajrá neki — az a különben is gyöngye test hónapokon keresztül forrasztó lázban eg. gyótródik, kinlódik — a tanévért. És a tanév tényleg nem vész oda, de elvesz az egész bimbózó élet. Ezért van most Svájcban 20, Németországban 33, Angliában 41, Franciaországban 25 iskolaszanatórium. Van minden más államban, a szomszédos Ausztriában három is.

De az iskolaszanatórium nemcsak az által teljesít nemzetmentő munkát, hogy magát a beteg ifjut adja vissza az életnek, hanem legfőképpen azzal fekezi meg a tüdővész orkán-szelét, mert elkülöníti a beteg ifjut száz más egészségestől. Hónapokon keresztül ott ül az egészséges diák a fertőzés közvetlen közelében. Ezt az állandóan fenyegető veszedelmet hárítja most el egy csapásra a József főherceg szanatórium-Egyesület iskolaszanatóriuma, amelynek megteremtése az egyesület melegsívű humanistájának, Lukács György v. b. t. t. képviselőnek érdeme. Mellette Pakots József, főtikár és dr. Wenhardt János, egyetemi magántanár dolgozták ki a gyönyörű tervet. Az eszme gyors megvalósítását dr. Müller Vilmosnak, a tátraházai szanatórium igazgató főorvosának nagy áldozatkészsége tette lehetővé, aki a tátraházai szanatórium egy pavillonját az egyesületnek átengedte és aki a vallás- és közoktatásügyi minisztertől kinevezendő tanári karral vezeti a József főherceg Szanatórium-Egyesület legújabb hatalmas alkotását: a tátraházai iskolaszanatóriumot, amelyben vagyonos szülők gyermekei mellett szegénysorsúak is felvételt találnak. Felvételért az Iskolaszanatórium Igazgatóságához Tátraházára kell fordulni.

NAPIHIREK.

Készül

a budapest — szabadkai vonalon a második vágány

A magyar királyi államvasutak budapest—szabadkai vonalának 54 kilométer hosszúságú ferencváros—kunszentmiklós—tassi vonalrészén a második vágány kiépítéséhez tartozó munkákra tegnap hirdette meg a nyilvános versenytárgyalást a Máv. igazgatósága.

A budapest—szabadkai vonal nagy forgalma már évek óta kívánatosá tette a vonal ilyenszerű kiépítését. Szükség van a második vágányra annál is inkább, mert ennek a vonalnak, amely tulajdonképpen a Balkán személy és áruforgalmát első sorban bonyolítja le, nap-nap után nagyobb a forgalma.

A magyar királyi államvasutak az egész vonal második vágány kiépítésére még nem határozta el magát. Nem látja időszerűnek a dupla vágányt végigvezetni. Azonban hamarosan be fog ez is következni. Az egyelőre Kunszentmiklós—Tassig lefektetett új fenti város között tülön-tul megnövekedett forgalmat van hivatva lebonyolítani. A dupla vágány továbbépítésére alighanem meghirdetik ezt a pályázatot akkora, mikorra a mostani építkezés elkészül.

Kinevezés. Raisz Sándor dr. bajai kórházi oszt. főorvost a Máv. igazgatója a pécsi üzletvezetőség főorvosává nevezte ki. A kinevezés rendkívül képzett és köztiiszteletben és becsülésben álló orvost ért Raisz dr. személyében, kinek ismerősei és tisztelői közt általános örömet keltett a kinevezés, bár ezzel a bajai társadalom egyik sokoldalú és érdemes tagját veszíti el.

Tolvaj hivatalnok. A csávolyi gőzhengermalomban egy idő óta észrevették, hogy a kézi pénztárt valaki állandóan dözsmálja. Figyelnél kezdtek éjjelenként a pénztár helyiségét és a napokban egy éjjel rajta csapték a tolvajt Schön Jenő, a gőzhengermalom gyámkornoka személyében. A pénztár revidálásánál kiderült, hogy eddig 4000 koronát emelt el a megtévelyedett fiatal ember. Schön Jenő átadták a csendőröknek, akik bekisérték a bajai járásbírószághoz.

Cirkusz, de nem mindennapi cirkusz jön jövő hét szerdáján Bajára. Az egész Európában utolérhetetlenül nagy hírnévnek örvendő elsőrangú, kiváló művészeti attrakciókból álló Grand Cirkusz és Colosseum Horvát plakátjai hirdetik, hogy a jövő szerdán, augusztus hó 13-án külön vonattal megérkezik és itt megkezdí működését. A cirkuszról a vidéki nagy

városok legelőkelőbb lapjai a legnagyobb elismeréssel és dicsérettel szólnak s így megvagyunk győződve, hogy a közönségnek néhány kiválóan élvezetes estében lesz része.

Miután ma délben óriási vihar dühöngött a budapest-szabadkai vonalon, úgy hogy a telefonoszlopokat kiforgatta és a drótokat elszaggatta, Budapesttel telefonösszeköttetést nem kaptunk, így mai telefontudósításunk elmarad.

SZINHÁZ.

A Bella

Szomorj Dezső, a magyar Maupassant darabja ment szerdán, meglehetősen telt ház előtt. Szomorj darabjai sokkal jobbak olvasva, mert a mai színpadtól nem darabot, hanem látványosságot vár a közönség. De nem lehet tagadni, a Bella mégis sikert aratott.

A darab igazi Szomorj darab, telve gyönyörű hazugságokkal. Oly lelkes rosszhiszeműséggel beszél szenvedésről és indulatról, hogy az ember elragadtatva mosolyogja meg az ő tragikumait, melyeknek halottai ügyének elcsúszkában a ruhájuk esésére, mint a klubbeli gavallér vigyáz, hogy leülés közben a frakkja szárnya alá kerüljön. Annyifelől s annyi szálból s annyi szívvel, leleménnyel emberismerettel s történető erővel van összefűzve ez a darab és különösen annyi merészséggel, hogy nemcsak magyar, hanem az egész ideai színpadirodalom leggyönyörűbb, legművészibb alkotása.

A darabot ketten vitték: Sinkó Gizi, aki a kis színészlányt adta, és Nádasyné, ki az anyját. Az első felvonásban az élettől melegen, mint maga ez a felvonás, a többiben raffináltan komédiás volt Sinkó. Fenyő és Thuróczy is a legjobbat nyújtották.

Heti műsor:

Csütörtök: Utolsó előadás. Peterdy Etel, Molnár Janka, Káldor Dezső és Komlós Vilmos »bucsfel-leptével.« »Sztrájkol a golyó.« Vig operett.

ERNSZT JOZSEF

szügdáserkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Grand Cirkus Colosseum és Lovarda

Külön vonattal érkezik.

HORVÁTH.

Külön vonattal érkezik.

Szerdán, augusztus hó 13-án megkezdí a Kisvásártéren

AZ ELŐADÁSOKAT.

2500 személyt befogadó elegáns sátor. Kényelmes ülőhelyek. Saját villanyvilágítás. Jól időmített fajok. Hatvan tagú művészszemélyzet. Előadások csak néhány napig. Saját 16 tagú zenekar. Saját

tűzoltóság. Előadások minden időjárásban. Bővebbet a napi falragaszok.

Zacherlin

hilft großartig alle un-
reineren „Infectenböden“

Baja: Drescher Gyula, Fleischmann Benő Fiai, Gludovázt Ferenc utóda, Cserba György,
Sternfeld Vilmos, Stampfl Jenő, Honig Muki, ifj. Welisch Géza, Zwillingner Salamon.
Bácsalmás: Müller János, Rosenberg Adolf, Scherk Gyula.
Pátaszék: Mayer Gusztáv, Eichhardt József, Goczy Nepomuki János utóda Shier Ferenc.

**Géparisnya kötődébe egy
leány tanoncnak**
fizetéssel felvétetik.
Baja, Szt. Antal-utca 45. szám

Teljes ellátás.

Teljes ellátás, jó házikoszt,
külön szobával, leginkább fel-
nőttek részére kapható:
Szent-László-utca 56. sz. alatt.

Törlesztéses kölcsönöket
engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0⁰/₀ alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

Eladó lóhere.

Kaszálni való lóhere eladó. Értekezni
lehet Damjanich-utca 13. szám alatt.

Kiadó lakás.

2 szoba, előszoba és a többi
mellékhelyiségekből álló utcai
lakás magános egyén vagy
gyermektelen házaspárnak ki-
adó. Erzsébet királyné utca 32.

Tanulót

megfelelő iskolai képzettséggel felvesz
ifj. Wagner Antal
könyv- és papírkereskedő

Kiadó lakás.

5 parkettázott szobából álló
emeleti lakás — megfelelő
mellékhelyiségekkel — f. évi
november hó 1-őre kiadó. Bö-
vebb értesítést ad a „Polg.
olv. egyesület“ elnöksége.

Megfelelő iskolai képzettséggel bíró fiu

tanulóul

fizetéssel felvétetik

Nánay Lajos könyvnyomdájában

Baja, Tóth Kálmán-tér.

NÁNAY LAJOS

■■ KÖNYVNYOMDÁJA ■■

<p>BAJA GRÓF ■ ZICHY ■ BÓDOG-TÉR</p>	
	<p>■ ELVÁLLAL MINDEN E SZAKMÁBA VAGÓ MUN- KÁT CSINOS KIVITEL- BEN JUTÁNYOS ARBAN.</p>

Hirdetések jutányosan vétetnek fel.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utolérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknek, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögest, Torokgyuladást, rekedtséget és gégebajokat megszüntet, valamint lázt, különösen jóhatású gyomörgörös és kolika ellen. Gyógyhatása aranyér és áttesu bantalmaknál, tisztítja a veséket, étvagygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kiválóan bevált fogfájásnál, olvas fogak, szájbűznel, valamint az összes száj- és fogbetegségek, büffögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő büzt. Jó hatású pántlikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más jarványoknál keznél legyen.

Alle in echter Balsam
A Thierry in Prograde
12 kis, v 6 dupla, v 1 nagy specialüveg 5-60 korona. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny ármegedmény.

Irjunk: **THIERRY A. Órangyal-gyógytárának PREGRADA, Rohitsch mellett.**

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyerekágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlőkeményítés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt vejtágok, csontszu, fekélyek, útes, szúras, lövés, vágás vagy zuzódás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, seret tüske stb., kinövesek, karbunkulus, képződemények, valamint rák ellen, féreg, rothadás, körömgyűlés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknek előforduló fölfekvészeknél, verkeléseknél, fülfolyásnál, valamint kipallás esetén csecsemőknek stb. jó hatású

2 tégely ára K 3.60 a pénz előzetes beküldése vagy utáévat mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszer-tárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utódei, Radanovits Testv. drogtáriakban. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárából PREGRADA (Rohitsch-Sauerbrunn mellett)

Zongorák és Pianinók

esakis elsőrangú gyártmányok — Lauburger és Gloss, Geser Ferenc

továbbá Neuburger Adolf gyáraiból — kaphatók:

ifj. Wagner Antalnál
Baján,

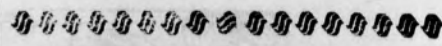
a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett minden árfelemelés nélkül. 10 éves jótállás.

HIRDETÉSEK

a

szervezőségben vétetnek fel

Nyomatott Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

Aszeton oszlop

a legjobb és legolcsóbb **kerítés-oszlop** elpusztíthatatlan. Bármilyen méretben készül.

Terrenol

az egyedüli tűzálló aszest cement palla állandóan raktáron van.

Grünhut Miksa

Spitzer-fele téglá-, cementáru- és műkögyára
Baja.

